

Dette ubeløffer imidlertid ikke, at dette Spørgsmaal om Gadejords Udfgiftning kan ordnes ved Lovgivningen, ligesom skeet er med Hensyn til mængfoldige andre Forhold, men jeg kan bestemt sige, at det efter min Overbevisning ikke bør skee ad Fortolkningsveien. Forordningen af 23de April 1781 nævner udtrykkelig de Gjenstande, med Hensyn til hvilke Udfiftningen i det almene Bels Interesse dengang blev paabudt, og det er ved en langvarig Praxis, navnlig ved tvende Rentekammersfrivelser af 31te Marts og 28de April 1838, der efter særlig Foranledning behandle dette Spørgsmaal, antaget, at Forordningen ikke kan finde Anvendelse paa Gadejord. Den Skrivelse, hvortil den ærede Landssthingsmand sigtede, er mig ikke bekendt, men jeg skal indtil videre være tilbøielig til at antage, at der har været særlige Omstændigheder tilstede, at der maaskee har været Tvivl, om det var Gadejord, eller om det ikke snarere var Overbrev eller Fælled. Ad Fortolkningsveien kan det saaledes ikke skee. Spørgsmaalet var ogsaa under Overveelse, da man forhandlede Loven om Tørvemosers Udfiftning, med Hensyn til hvilke den samme Betragtning gjaldt, og imod hvilket der fra Regjeringens Side længe var bleven gjort Modstand, og jeg skulde tage meget fejl, om det ikke i Motiverne til dette Lovudkast var anført, at man ikke fandt Grund til at udvide disse Bestemmelser til at gjælde om Gadejord, thi de særegne Bestemmelser, hvorved Udfiftning er paabudet — saaledes som ved Forordningen af 1805 om Udfiftningen af Skove, hvor der i tidligere Tider meget almindelig bestod det unaturlige Forhold, at En eiede Skoven og en Anden Grunden, hvad der jo gjør en forstandig Afbenyttelse og god Drift vanskelig, om ikke umulig, eller i andre Forhold, hvor det til andre større offentlige Interesses Baretagelse anfaaes hensigtsmæssigt — anfaaes ikke saa lige at finde Anvendelse med Hensyn til Gadejord. Jeg skjønner derhos ikke, at det er et Objekt af nogen Betydning, og det er vistnok netop ubeløftet, fordi det ikke har været betragtet som Noget, der egne sig til egentlig Jordbrugsdrift, og fordi det i Reglen kan have sin Interesse, at der er enkelte smaa Jordløbder, der staae til

hele Bylagets Disposition, og det er jo bekendt, at saadanne Jordløbder paa mange Steder ere benyttede til at opføre Jordemoderhuus eller Smedie paa eller til en lille Hjemmegræsning, der kan tilstaaes enkelte fattige Folk. Men hvor der virkelig er saamegen Gadejord, at den kan være Gjenstand for Kultur, troer jeg ikke, at det vil være den rette Veie til at bringe det under Dykning at udfifte det; thi derved ville de enkelte Løbder blive saa smaa, at de ikke egne sig til Drift. Jeg troer ikke, at der er Andet at tilraade og ønske, hvor der henligger unyttig Gadejord, end at man seer at blive enig om at sælge den; saa kan der maaskee blive en lille Hunslob deraf, og den Indtægt, deraf vil kunne have, vil ikke være uden Betydning for Lodtagerne. Jeg har fremsat de Betæneligheder, der ved første Drist frembyde sig, men jeg skal villig udtale, at den ærede Landssthingsmands Forespørgsel skal for mig være Anledning til at tage Sagen under næriere Overveelse, og hvis Resultatet af denne skulde blive, at noget Bignende bør skee med Hensyn til Gadejord som med Hensyn til Tørvemosejord — der ganske vist kan afbenyttes i de mindste Parceller, og som har en ganske anden Betydning for Deeltagerne — vil det ganske vist kun kunne skee ved Hjælp af en ny Lov.

Brasch: Jeg maae takke den høitærede Minister for Besvarelsen. Der fremgaaer jo vistnok af den, at han ikke ganske deler min Opfattelse, ialtsald ikke i dens hele Udstrækning, om Unskeligheden af Sagens Ordning paa den af mig antydede Maade. Jeg skal kun endnu bemærke, at jeg ikke troer, at det er noget Ubetydeligt, hvorom Taleren er. Jeg veed, at saadanne Jordleiedomme findes i mange Byer, og jeg troer ogsaa, at de vilde kunne finde en god Benyttelse, selv om de bleve deelte i mindre Løbder og saaledes ikke maatte komme til at egne sig til stort Agerbrug. Men hvad der er klart, er, at den uhyggelige Tilstand, hvori sliq Jord henligger, bør forandres og afhjælpes. Jeg haaber ogsaa, at Resultatet af den høitærede Ministers Overveelse vil blive, at han vil søge de Mangler afhjælpne, hvorom jeg her har udtalt mig.